Lietas Nr. A420096924
AA43-0060-26/9
ECLI:LV:ADAT:2026:0306.A420096924.10.S

ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2026.gada 6.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Santa Liniņa, tiesneses Irina Kaļiņina un Roze Paegle

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „BITE Latvija" (SIA „Baltcom" tiesību pārņēmēja) pieteikumu par Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2023.gada 27.novembra lēmuma Nr.DA-23-30745-nd atcelšanu, sakarā ar Rīgas valstspilsētas pašvaldības Pilsētas attīstības departamenta apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2024.gada 25.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2023.gada 24.augustā Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta (turpmāk – departaments) būvinspektors veica elektronisko sakaru gaisvadu līnijas /Adrese A/, attālinātu apsekošanu un konstatēja, ka no ēkas /Adrese A/ uz ēku /Adrese B/ un uz ēku /Adrese C/, ir patvaļīgi izbūvētas un ierīkotas divas elektronisko sakaru gaisvadu līnijas. Par pārbaudes rezultātiem būvinspektors sagatavoja 2023.gada 24.augusta atzinumu Nr.BISBV-19.9.-2023-4536 (turpmāk – Atzinums).

Administratīvais process iestādē noslēdzās ar departamenta 2023.gada 27.novembra lēmumu Nr.DA-23-30745-nd, ar kuru pieteicējai SIA „Baltcom" uzlikts pienākums demontēt tās īpašumā esošās, ar ēku /Adrese A/, saistītās patvaļīgi izbūvētās elektronisko sakaru gaisvadu līnijas (turpmāk – strīdus gaisvadu līnijas), vai arī izstrādāt šo līniju būvniecības/ierīkošanas dokumentāciju, ja pazemes kabeļlīnijas nav iespējams izbūvēt esošo inženiertīklu izvietojuma dēļ. Lēmumā izvērtēts pieteicējas iesniegtais SIA „Rīgas radiotranslācija" 2007.gada tehniskais projekts Nr.06-0901/2006 „Radiotranslācijas gaisvadu un kabeļu tīkls „Āgenskalns"" (turpmāk – Projekts) un konstatēts, ka Projekts neparedz strīdus līniju ierīkošanu. Tādējādi strīdus gaisvadu līnijas ir izbūvētas patvaļīgi. Turklāt Projekts nav ticis saskaņots atbilstoši tiesiskajam regulējumam.

[2] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par departamenta 2023.gada 27.novembra lēmuma Nr.DA-23-30745-nd (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minēto.

[2.1] Strīdus gaisvadu līnijas ir izbūvētas padomju laikos 1982.gadā. Tās atradās Rīgas valsts radiotranslācijas uzņēmuma bilancē un pēc privatizācijas pabeigšanas SIA „Rīga Radiotranslācija" bilancē (īpašumā). Tādējādi ir pamatoti uzskatīt, ka valstij piederošais uzņēmums savā īpašumā esošās gaisvadu līnijas ir ieguvis (izbūvējis) tiesiski. Savukārt pieteicēja savā īpašumā radiotranslācijas līnijas ieguva, reorganizācijas ceļā 2016.gada 24.augustā pievienojot SIA „Rīga Radiotranslācija".

[2.2] Projekts paredzēja gaisvadu elektronisko sakaru līniju inventarizāciju, lai konstatētu situāciju dabā un apkopotu vienotā dokumentā esošo radiotranslācijas tīkla dažāda veida projektēšanas un celtniecības tehnisko

dokumentāciju. Projekts neparedz veikt jaunu elektronisko sakaru tīkla ierīkošanu vai būvniecību, ne arī veikt esošo elektronisko sakaru tīklu rekonstrukciju.

[2.3] Fakts, ka strīdus gaisvadu līnijas nav iekļautas Projektā, pats par sevi nenozīmē, ka tās nav bijušas izbūvētas padomju laikos un nav tikušas privatizētas.

[2.4] Departaments nepamatoti piemērojis Rīgas domes 2021.gada 15.decembra saistošos noteikumus Nr.103 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves saistošie noteikumi", jo strīdus līnijas ir izbūvētas pirms šo noteikumu pieņemšanas. Minēto noteikumu 227.punkts ir pretrunā Elektronisko sakaru likuma 19.panta pirmās daļas 1. un 3.punktam un aizskar pieteicējas īpašuma tiesības.

[2.5] Padomju laikos ierīkoto radiotranslācijas sakaru līniju būvniecības procesu pārskatīšana neatbilst labas pārvaldes, taisnīguma, samērīguma un tiesiskās paļāvības principam. Arī tiesu praksē ir atzīts, ka attiecībā uz būvēm, kas būvētas pirms ievērojama laika, prasība dokumentāri pierādīt būves legalitāti ar visiem šobrīd tiesību normās norādītajiem būves tiesiskumu pamatojošiem dokumentiem nebūtu samērīga.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2024.gada 25.septembra spriedumu pieteicējas pieteikums apmierināts un pārsūdzētais lēmums atcelts.

Spriedumā konstatēts, ka lietā ir pierādījumi, kas apstiprina, ka strīdus gaisvadu līnijas ir padomju laikā izbūvēta radiotranslācijas gaisvadu tīkla sastāvdaļa. Tiesa atzina, ka nav pamata uzskatīt, ka pieteicēja būtu pieļāvusi patvaļīgu būvniecību. Tādēļ pārsūdzētais lēmums nav pamatots un ir atceļams.

[4] Departaments iesniedza apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2024.gada 25.septembra spriedumu, lūdzot pieteikumu noraidīt. Apelācijas sūdzībā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[4.1] Tiesas argumentācija par to, ka padomju laiku būvniecība netiek pārbaudīta, nav pamatota, jo 1996.gadā, kad tika privatizēta SIA „Rīgas radiotranslācija", tika pieņemti Skaņas un televīzijas apraides kabeļtīklu sistēmas noteikumi (apstiprināti ar Satiksmes ministrijas Sakaru departamenta 1996.gada 29.jūlija pavēli Nr.13) (turpmāk – 1996.gada Kabeļtīklu noteikumi), kuri paredzēja, ka telekomunikāciju tīkli var tikt lietoti, ja to lietošanai ir saņemta radioatļauja.

[4.2] Radioatļaujas saņemšanai bija nepieciešams iesniegt cita starpā kabeļtīklu sistēmas izvietojuma shēmu. Tādējādi padomju laikā izbūvētie tīkli bija grafiski jāattēlo izvietojuma shēmās, un tās jāiesniedz Latvijas Valsts elektrosakaru inspekcijā. Pieteicēja nav iesniegusi pierādījumus, ka attiecībā uz objektu /Adrese A/, būtu izpildītas 1996.gada Kabeļtīklu noteikumu prasības.

[4.3] Pieteicēja nav iesniegusi ne padomju laikā izstrādātu dokumentāciju par strīdus līniju ierīkošanu/izbūvi objektā /Adrese A/, ne arī dokumentāciju, kas apliecina minēto līniju ierīkošanu/izbūvi atbilstoši Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām. Attiecīgi nav pamata pieņemt, ka strīdus līnijas ierīkotas likumīgi.

[5] Pieteicēja paskaidrojumos par departamenta apelācijas sūdzību uzskata to par nepamatotu un noraidāmu, norādot turpmāk minēto.

[5.1] Pieteicēja ir labticīgs elektronisko sakaru tīklu ieguvējs, iegūstot tos privatizācijas ceļā no valsts. Ievērojot faktu, ka Kabeļtīklu noteikumi stājās spēkā 1996.gadā, savukārt privatizācija tika pabeigta 2004.gadā, tieši valsts bija atbildīga par tīklu izbūves tiesiskumu un par tiesisku ekspluatēšanu atbilstoši Kabeļtīklu noteikumu prasībām.

[5.2] Padomju laikos ierīkotu radiotranslācijas tīklu likumība nav izvērtējama, atsaucoties uz 1996.gada Kabeļtīklu noteikumiem. Pieteicējas rīcībā nav dokumentu par to, vai 1996.gadā, kad elektronisko sakaru tīkli atradās valsts īpašumā, tika izstrādāta atsevišķa dokumentācija saskaņā ar Kabeļtīklu noteikumiem. Fakts, ka šādas dokumentācijas nav pieteicējas rīcībā, neietekmē tīklu likumību.

[5.3] Nav pārvērtējams privatizācijas ceļā no valsts iegūto inženiertīklu tiesiskums. Pieteicējai ir tiesiskā paļāvība, ka valsts privatizācijai nodeva likumīgi ierīkotus elektronisko sakaru tīklus, un gadījumā, ja ir pieļautas kļūdas no valsts puses, šāds apstāklis nedrīkst radīt pieteicējai nelabvēlīgas sekas – elektronisko sakaru tīklu atzīšanu par prettiesiskiem.

Motīvu daļa

[6] Administratīvā apgabaltiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka departamenta apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteicējas pieteikums ir apmierināms.

[7] Saskaņā ar Būvniecības likuma 18.panta otrajā daļā ietverto definīciju patvaļīga būvniecība ir būvdarbi, kas uzsākti vai tiek veikti bez būvprojekta, akceptētas apliecinājuma kartes vai akceptēta paskaidrojuma raksta, bez būvatļaujas vai pirms tam, kad izdarīta atzīme par attiecīgo nosacījumu izpildi, gadījumos, kad attiecīgie lēmumi saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešami, kā arī būvdarbi, kas neatbilst būvprojektam un normatīvo aktu prasībām.

Tātad patvaļīga būvniecība konstatējama situācijā, kad būvdarbi tiek veikti bez atbilstošas būvniecības ieceres dokumentācijas, ja tāda saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešama.

Izskatāmajā lietā departaments secinājumu par strīdus gaisvadu līniju patvaļīgu būvniecību balstījis apstāklī, ka departamenta rīcībā nav būvniecības dokumentācijas, kas apliecinātu strīdus gaisvadu līniju ierīkošanas būvdarbu likumību.

Savukārt pieteicēja skaidro, ka strīdus gaisvadu līnijas ir Rīgas radiotranslācijas gaisvadu tīkla sastāvdaļa. Rīgas radiotranslācijas tīkls ir ticis izbūvēts padomju laikos un pieteicējas īpašumā nonācis privatizācijas ceļā. Minētā apstākļa, kā arī noilguma dēļ tā izbūves tiesiskums nav pārvērtējams.

Ievērojot minēto, lietā ir strīds par to, vai departaments ir pamatoti konstatējis strīdus gaisvadu līniju patvaļīgu būvniecību.

[8] Vispirms norādāms, ka patvaļīga būvniecība nekļūst legāla sakarā ar noilgumu. Proti, iestādes pilnvarām vērsties pret patvaļīgo būvniecību tiesību normās nav noteikta termiņa (piemēram, *Senāta 2015.gada 26.maija sprieduma lietā Nr. SKA-64/2015 (A420531110) 10.punkts, 2017.gada 23.marta lēmuma lietā Nr. SKA-598/2017 (A420368314) 7.punkts*).

Savukārt lai atzītu, vai veiktā būvniecība ir tiesiska un nav patvaļīga, jāpārbauda, vai tā atbilst tiesību normām, kas bija spēkā būvdarbu veikšanas laikā (sk. *Senāta prakses apkopojuma būvniecības lietās (2013 –2018) 10.2.punktu, https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/tiesu-prakses-apkopojumi/administrativas-tiesibas*).

Pārbaudījusi pārsūdzēto lēmumu, kā arī lietā iesniegtos būvinspektora sagatavotos atzinumus par būves pārbaudi, Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka strīdus gaisvadu līniju būvniecības laiks tajos nav skaidrots.

Lai gan būvinspektora atzinumos nav dots detalizētāks elektronisko sakaru līniju apraksts, lietā nav strīda, ka tās ir radiotranslācijas līnijas. No lietā iesniegtajiem departamenta fotoattēliem un pieteicējas apsekošanā iegūtajām ziņām izriet, ka uz ēku /Adrese A/, /Adrese C/ un /Adrese B/, jumtiem atrodas radiotranslācijas infrastruktūra – metāla statņi, kuru galos ir četri porcelāna drošinātāji. Statņus savā starpā savieno metāla kailvadi (divi kailvadi vienā līnijā). Kā statņu stiprinošo atsaišu elementi izmantotas metāliskas drāts atsaites pie ēkas jumta konstrukcijām (*lietas 2.sējuma 65.lapa, 73 -76., 95.-98.lapa*).

Lietā nav strīda, ka pieteicēja pati elektronisko sakaru tīklu ierīkošanu, atjaunošanu vai pārbūvi konkrētajos objektos nav veikusi. Pieteicēja skaidro, ka strīdus gaisvadu līnijas kā Rīgas radiotranslācijas tīkla, kas esot izbūvēts padomju laikos, sastāvdaļa tās īpašumā nonākušas no SIA „Baltcom”, kura tās savukārt ieguvusi reorganizācijas ceļā no SIA ,,Rīgas radiotranslācija”. Būvniecības dokumentācija par strīdus gaisvadu līniju izbūvi pieteicējas rīcībā nav tikusi nodota.

[9] Kā pierādījumu radiotranslācijas tīklam Āgenskalna apkaimē pieteicēja ir iesniegusi Projektu, ko ir pasūtījusi SIA ,,Rīgas radiotranslācija" un kas ir izstrādāts 2007.gadā (*lietas 1.sējuma 99.-186.lapa*). 2008.gada 6.novembrī Projekts reģistrēts VAS ,,Elektronisko sakaru direkcija", kuras kompetencē tobrīd bija uzraudzīt elektronisko sakaru tīklu ierīkošanu (*lietas 2.sējuma 59.lapa*).

Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka strīdus gaisvadu līnijas Projektā nav attēlotas, taču tajā ir vēsturiska informācija par radiotranslācijas tīklu izbūvi Rīgā. Proti, projektēšanas uzdevumā norādīts, ka radiotranslācijas tīkls Rīgas pilsētā ir izveidots kā pilsētas rajonu tīklu kopums. tādēļ jāizstrādā atsevišķu rajonu tehniskie projekti (tostarp, radiotranslācijas gaisvadu un kabeļu tīkls „Āgenskalns" ar galvas staciju Nometņu ielā 10), šie tehniskie projekti jāizstrādā, izmantojot SIA „Rīgas Radiotranslācija" rīcībā esošo radiotranslācijas tīkla dažādu posmu projektēšanas un celtniecības dokumentāciju, līniju trases grafiskās planšetes, līniju trases kartiņas. Projekta izstrāde ir nepieciešama, lai: 1) noteiktu aizsargjoslas esošajām radiotranslācijas līnijām un nodrošinātu iespēju aizsargjoslas iezīmēt nekustamā īpašuma vai lietojuma plānos; 2) tehniskais projekts kļūtu par pamatu topošiem tīkla rekonstrukcijas un renovācijas darbiem; 3) dotu iespēju personām iepazīties ar radiotranslācijas tīklu līniju trasēm Rīgas pilsētā; 4) apkopotu esošā radiotranslācijas tīkla projektēšanas un celtniecības tehnisko dokumentāciju vienā dokumentā. (*lietas 1.sējuma 100.lapa*).

Projekta paskaidrojuma rakstā norādīts, ka Rīgas radiotranslācijas tīkla projektēšana, ierīkošana un būvniecība sākās vairāk nekā pirms sešdesmit gadiem. Kopējais radiotranslācijas līniju kabeļu garums ir 378 km. Radiotranslācijas tīkla masveida ierīkošana un būvniecība beidzās 1987.gadā vienlaicīgi ar dzīvojamo masīvu celtniecības pabeigšanu Rīgā, bet ekspluatācija joprojām turpinās. AS „Rīgas Radiotranslācija" attīstības koncepcija paredz krasi tehniski uzlabot esošo radiotranslācijas tīklu, paaugstinot tā datu caurlaidību, lai tas atbilstu mūsdienu prasībām, un proti – izveidot un aizstāt esošo fragmentēto radiotranslācijas tīklu ar centralizētu, augsti caurlaidošu datu pārraides tīklu, kurš spētu nodrošināt īpašus telekomunikāciju pakalpojumus praktiski jebkurā Rīgas pilsētas vietā. Šīs attīstības koncepcijas realizācijai būs nepieciešama radiotranslācijas tīklu renovācija (*lietas 1.sējuma 101.lapa*).

Projekta Vispārējos norādījumos norādīts, ka projekta izstrādes laikā Rīgas pilsētas plānos elektroniskā veidā tika ienesta informācija par esošajiem radiotranslācijas gaisvadu un kabeļu līnijām. Izveidojot līniju trases grafisko un tekstuālo atspoguļojumu, tika izmantoti radiotranslācijas tīkla infrastruktūras īpašnieka – akciju sabiedrības „Rīgas radiotranslācija" rīcībā esošie primārie projektēšanas un celtniecības tehniskie dokumenti. Līniju trases precizēšanai tika veikta līniju infrastruktūras vizuāla apskate (*lietas 1.sējuma 99.lapas otrā puse*).

[10] Izvērtējot Projekta dokumentāciju kopumā, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka Projekts ir ticis sagatavots ar mērķi fiksēt dabā pastāvošo radiotranslācijas sakaru tīklu situāciju, ienest attiecīgos tīklus pilsētas kopējā inženierkomunikāciju plānā, izmantot projektu kā pamatu nākotnē plānotajiem uzlabošanas darbiem. Projekts neparedz nedz esošo radiotranslācijas tīklu atjaunošanu, pārbūvi, nedz jauna elektronisko sakaru tīkla ierīkošanu vai būvniecību. Projektam pievienotās trases kartītes apstiprina, ka attiecīgais radiotranslācijas tīkls izbūvēts laikā no 1949. līdz 1991.gadam. Apkaimē (/ielas nosaukums/ turpinājums pāri tramvaja sliedēm, /ielu nosaukumi/), kas atrodas blakus teritorijai, kur atrodas strīdus gaisvadu līnijas, radiotranslācijas gaisvadu līnijas izbūvētas 60.-80.gados (*lietas 1.sējuma 159.lapa*). Arī Projekta grafiskajos apzīmējumos ir atspoguļotas esošās, nevis projektētās gaisa vadu līnijas un jumta statnes (*lietas 1.sējuma 178.lapas otrā puse*). Projektā ir ietverti masta detaļu un dažādu montēšanas veidu rasējumi (*lietas 179.-180.lapa*), bet no kabeļu trašu shēmām neizriet, ka būtu paredzēta jaunu mastu izbūve.

Apkopojot minēto, secināms, ka Projekts nav vērsts uz jaunu radiotranslācijas līniju ierīkošanu, bet sagatavots par jau esošo padomju laikos izbūvēto Rīgas radiotranslācijas tīklu, lai turpmāk rīkotos atbilstoši projektā norādītajiem mērķiem, kas attiecībā uz tīklu atjaunošanas plāniem visticamāk nav tikuši īstenoti, jo pierādījumus par to apgabaltiesa lietā neatrod. Līdz ar to departamenta norādītajam par VAS ,,Elektronisko sakaru direkcija" saskaņojuma un būvatļaujas trūkumu nav izšķirošas nozīmes.

[11] Apgabaltiesas ieskatā no Projekta izrietošie secinājumi par Rīgas radiotranslācijas tīklu izbūves laiku var tikt attiecināti arī uz strīdus radiotranslācijas gaisvadu līnijām, lai gan tās Projektā nav iekļautas, turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Pirmkārt, novērtējot lietas materiālos esošos fotoattēlus, arī bez speciālām zināšanām ir secināms, ka strīdus gaisvada līnijas nav mūsdienīgi elektronisko sakaru tīkli, uz ko norāda to veclaicīgais tehniskais risinājums un izmantotie materiāli (statņi ar porcelāna drošinātājiem un tiem piestiprinātie kailvadi), kādi ir raksturīgi vēsturiski izbūvētajam Rīgas radiotranslācijas tīklam, par to strīda nav. Strīdus gaisvadu līniju tehniskais un vizuālais stāvoklis apstiprina pieteicējas pozīciju, ka tās varētu būt ierīkotas laikā, kad Rīgā intensīvi tika veidots radiotranslācijas tīkls, t.i., kā norādīts projektā, līdz 1987.gadam.

Otrkārt, strīdus gaisvadu līnijas nav patstāvīgi darboties spējīga infrastruktūra, tā ir savienota ar Imantas radiotranslācijas tīklu, kā tas norādīts pieteicējas 2025.gada 15.jūlija paskaidrojuma tiesai pielikumā pievienotajā shēmā (*lietas 2.sējuma 92.lapa*). Proti, kā paskaidrojusi pieteicēja, attiecīgais tīkls ir atzarojums no radiotranslācijas tīkla, kas apkalpo Imantu un ir ierīkots uz ēku Jūrmalas gatvē jumtiem. Sekojot tīkla trasējumam, redzams, ka tīkls ierīkots no Imantas līdz kādreizējai Rīgas apgaismes tehnikas rūpnīcas teritorijai un siltumcentrālei ,,Zasulauks“ (*pieteicējas 2025.gada 15.jūlija paskaidrojumi lietas 2.sējuma 73.-76.lapā*).

Departaments šo pieteicējas sniegto informāciju nav apšaubījis.

Treškārt, Imantas radiotranslācijas tīkls, tāpat kā iepriekš aplūkotais Āgenskalna radiotranslācijas tīkls, ietilpst Rīgas radiotranslācijas tīklā, par ko liecina radiotranslācijas gaisvadu un kabeļu tīkla „Rīga” projektēšanas uzdevumā noteiktais uzdevums izstrādāt tehniskos projektus Rīgas pilsētā *izveidotajam* pilsētas rajonu tīklu kopumam, tostarp, projektu „Radiotranslācijas gaisvadu un kabeļu tīkls „Imanta” ar galvas staciju Kurzemes pr.40”. Lai gan tieši šo projektu, kā arī citu radiotranslācijas būvniecības dokumentāciju konkrētajā teritorijā ne pieteicēja, ne departaments uzrādīt tiesai nespēja, lietā nav apstrīdēts fakts, ka radiotranslācija pastāvēja un darbojās jau padomju laikos arī Imantā.

Tādējādi tā kā strīdus gaisvadu līnijas funkcionāli ir saistītas ar Imantas radiotranslācijas tīklu, kurš savukārt ietilpst kopējā Rīgas radiotranslācijas tīklā, secināms, ka strīdus gaisvadu līnijas ir daļa no Rīgas radiotranslācijas tīkla, par kura būvniecības laiku ir minēts Projekta paskaidrojuma rakstā. Līdz ar to, neskatoties, ka būvniecības dokumentācijas iztrūkuma dēļ nav iespēju noskaidrot strīdus gaisvadu līniju precīzu izbūves laiku, ar lielu ticamības pakāpi var pieņemt, ka strīdus gaisvadu līnijas, tāpat kā pārējais Rīgas radiotranslācijas tīkls, ir tapušas laika periodā līdz Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanai un attiecīgi atradās valsts īpašumā.

[12] Atbilstoši lietā iesniegtajiem pierādījumiem – Rīgas valsts radiotranslācijas uzņēmuma pamatlīdzekļu inventarizācijas sarakstam uz 1996.gada 1.janvāri (*lietas 1.sējuma 232.lapa*) – pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas Rīgas gaisa un kabeļu radiotranslācijas līnijas, kas tikušas izbūvētas no 1944.-1990.gadam, atradās Rīgas valsts radiotranslācijas uzņēmuma (Uzņēmumu reģistrā reģistrēts 1991.gada 4.jūlijā) bilancē.

Lietas materiālos atrodas SIA „Publisko aktīvu pārvaldītājs Possessor” (iepriekš VAS „Privatizācijas aģentūra”) 2024.gada 19.jūnija vēstule Nr.1.17/1766, kurā norādīts, ka SIA „Rīgas Radiotranslācija” (reģistrācijas Nr.40003009976, iepriekš AS „Rīgas Radiotranslācija”) saskaņā ar privatizējamā Rīgas valsts radiotranslācijas uzņēmuma privatizācijas noteikumiem ir ieguvusi īpašuma tiesības uz valsts uzņēmuma mantu ar brīdi, kad AS „Rīgas radiotranslācija” reģistrēta Uzņēmumu reģistrā., t.i. ar 1997.gada 25.februāri (*lietas 1.sējuma 228.lapa*).

Ar minētajiem pierādījumiem lietā ticami ir pierādīts, ka Rīgas radiotranslācijas tīkli, tātad arī strīdus gaisvada līnijas, veidoja privatizācijas objekta mantu un privatizācijas rezultātā nonāca SIA „Rīgas Radiotranslācija” īpašumā. Saskaņā ar komercreģistra ierakstiem SIA „Rīgas Radiotranslācija” 2016.gada 24.augustā tika pievienota SIA „Baltcom”. Attiecīgi nav pamatoti apšaubīt pieteicējas kā SIA „Baltcom” tiesību un saistību pārņēmējas īpašuma tiesības attiecībā uz radiotranslācijas tīkliem Rīgas pilsētā.

Departaments norāda, ka: Rīgas radiotranslācijas līnijas nav reģistrētas Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā kā inženierbūves.

Minētā argumenta sakarā norādāms, ka likuma „Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā” 19.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka lineāras inženierbūves kā patstāvīgi objekti nav ierakstāmas zemesgrāmatā. Atbilstoši Civillikuma 1477.panta otrajai daļai lietu tiesības, kas pastāv uz likuma pamata, ir spēkā arī bez ierakstīšanas zemesgrāmatās.

Tādējādi attiecībā uz lineārām inženierbūvēm likumdevējs nav uzskatījis par nepieciešamu attiecīgo reģistrāciju apveltīt ar publiskās ticamības principu, kas būtu vērsts uz citu personu (arī labticīga ieguvēja) aizsardzību. Attiecīgi Kadastra informācijas sistēmā reģistrētie dati nenodibina īpašuma vai citas lietu tiesības, šie dati neapstiprina konkrētās personas tiesības uz objektu (*Senāta 2025.gada 18.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-45/2025, ECLI:LV:AT:2025:0718.A420109721.15.S, 15.punkts*). Līdz ar to fakts, ka radiotranslācijas tīkli nav reģistrēti Kadastra informācijas sistēmā, nav pamats apšaubīt pieteicēja īpašuma tiesības. Turklāt strīdus gaisvadu līnijas ir reģistrētas Augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas (ADTI) datubāzē, kas cita starpā pieejama Valsts zemes dienesta uzturētajā kadastrs.lv portālā (*sk. 1.attēlu pieteicējas 2025.gada 15.decembra paskaidrojumus lietas 2.sējuma 178.lapā*).

[13] Kā norādījis Senāts, valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas gadījumos īpašuma ieguvējam nav īpaši jāpierāda atsavinātāja – valsts vai pašvaldības – īpašuma tiesības. Tas balstās likumdevēja izdarītā pieņēmumā, ka valsts vai pašvaldība privatizēto būvju īpašuma tiesības pati sākotnēji ir ieguvusi tiesiski. Tas nozīmē, ka vairs nav vērtējams arī valsts vai pašvaldības būvju, kas privatizētas, būvniecības tiesiskums – viens no īpašuma tiesību iegūšanas pamatiem –, bet to ieguvēja īpašuma tiesības ir respektējamas, ievērojot privatizācijas darījumu (*Senāta 2016.gada 2.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-141/2016 (A420368314) 9.punkts*).

Nav strīda, ka sakaru inženierkomunikācijas, pie kurām pieskaitāmi arī radiotranslācijas tīkli, ir klasificējamas kā inženierbūves – būves, kurām nav ēku pazīmju. Līdz ar to minētās Senāta atziņas ir attiecināmas arī uz izskatāmo gadījumu, un, ņemot vērā iepriekš noskaidrotos apstākļus un izdarītos secinājumus, atzīstams, ka strīdus gaisvadu līniju būvniecības legalitāte vairs nav pārbaudāma un patvaļīgas būvniecības konstatēšanas gadījumā – novēršama.

[14] Departaments apelācijas sūdzībā atsaucas uz Satiksmes ministrijas izdotajiem 1996.gada Kabeļtīklu noteikumiem, kas paredzēja saņemt Latvijas Valsts elektrosakaru inspekcijas radioatļauju skaņas apraides kabeļtīklu lietošanai. Savukārt radioatļaujas saņemšanai bija nepieciešams iesniegt kabeļtīklu sistēmas izvietojuma shēmas. Tāpat departaments atsaucas uz Satiksmes ministrijas 1995.gada 30.jūnijā apstiprinātajiem noteikumiem ,,Radiotranslācijas tīklu tehniskās ekspluatācijas pagaidu noteikumi", kas bija spēkā līdz 2001.gada 30.novembrim un kuri reglamentēja, ka katrai radiotranslācijas līnijai ir jāsastāda pase.

No departamenta paskaidrojumiem izriet, ka kabeļtīklu sistēmas izvietojuma shēmu un radiotranslācijas līniju pasu neesība pieteicējas rīcībā dienesta ieskatā liecina par strīdus gaisvadu līniju patvaļīgu būvniecību.

Minēto argumentu sakarā apgabaltiesa vērš departamenta uzmanību, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 150.panta otro daļu iestāde var atsaukties tikai uz tiem pamatojumiem, kuri minēti administratīvajā aktā. Pārsūdzētais lēmums nav pamatots ar apstākli, ka pieteicēja strīdus gaisvadu tīklu būvniecības tiesiskuma pierādīšanai nav iesniegusi Satiksmes ministrijas izdotajos normatīvajos aktos minētos dokumentus, kas bija nepieciešami radiotranslācijas tīklu tiesiskai ekspluatācijai laikā, kad minētais tiesiskais regulējums bija spēkā.

Tomēr, pievēršoties iestādes argumentiem pēc būtības, atzīstams, ka tie nav pamatoti, jo, ņemot vērā ilgo laiku, kas pagājis kopš strīdus gaisvadu līniju ierīkošanas, kā arī vairākkārtējās reorganizācijas, nav samērīgi no pieteicējas sagaidīt, ka tās rīcībā būs padomju laikā sagatavotā radiotranslācijas tīklu būvniecības un privatizācijas laikā sagatavotā ekspluatācijas dokumentācija.

[15] Apkopojot minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka, lai gan lietā esošie pierādījumi nav pilnīgi, tie ir pietiekami, lai gūtu ticamu pārliecību, ka strīdus gaisvadu līnijas pieteicējas īpašumā nonākušas valsts īpašuma privatizācijas ceļā, un līdz ar to šo inženiertīklu izbūves tiesiskums nav pārvērtējams.

Ievērojot minēto, pārsūdzētais lēmums nav pamatots, tamdēļ tas ir atceļams.

[16] Ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmajai daļai piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Ņemot vērā minēto, no atbildētājas Rīgas valstspilsētas pašvaldības par labu pieteicējai piespriežama tās samaksātā valsts nodeva par pieteikumu un apelācijas sūdzību, kopā 90 *euro*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

apmierināt SIA „BITE Latvija” pieteikumu;

atcelt Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2023.gada 27.novembra lēmumu Nr.DA-23-30745-nd no tā pieņemšanas brīža;

piespriest no Rīgas valstspilsētas pašvaldības par labu SIA „BITE Latvija” (reģistrācijas Nr.40003742426, juridiskā adrese: Uriekstes iela 2A-24, Rīga, LV-1005) tās samaksāto valsts nodevu 90*euro*.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesneses S.Liniņa I.Kaļiņina R.Paegle